

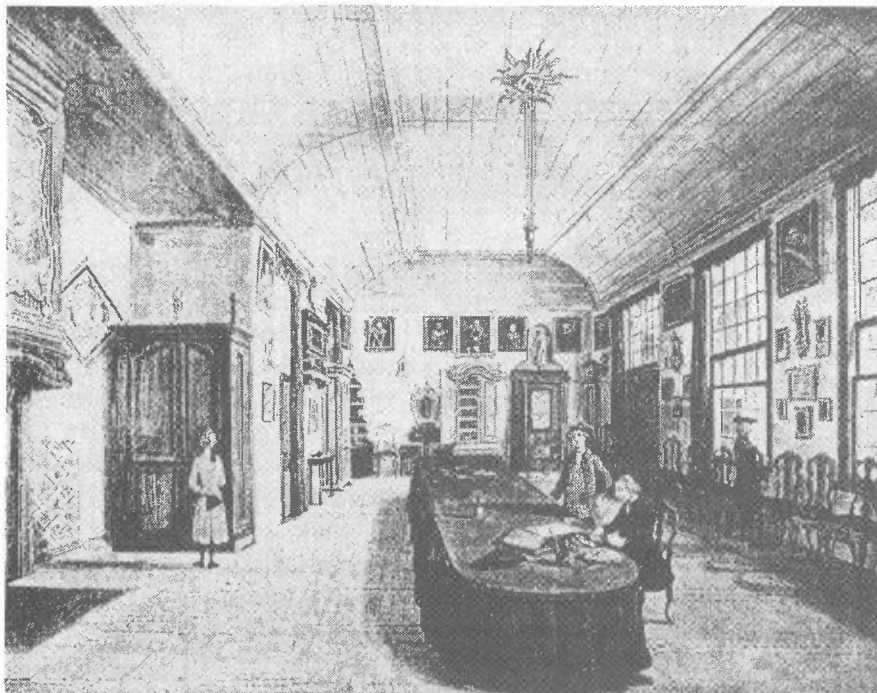

Een uitgave van de Vereniging
voor de Pieters- & Academiewijk
en Levendaal-West

INHOUD: 'Kunst wordt door arbeid verkregen' blz. 1;
Bouwplannen Pieterskerkgracht blz. 3;
Uitslag enquête blz. 4; Monumenten-zorg blz. 4; 3e
Drollendwarsstraat blz. 6; Vervolg Jarl Zandvoort blz. 6; Verslag
ALV 30.3.94 blz. 7; Lustrum blz. 9; Huisvuil blz. 11; Zomer-
straatleven blz. 11.; Van der Werfpark blz. 12

Redactie en lay-out:
J.J.M. Gerritsen

nummer 70
juni '94
oplage 2.300

P.C. la Farque, 1780; op de achterwand de Pan Poëticon Batavum

'Kunst wordt door arbeid verkregen':

Een letterkundig genootschap in de Pieterskerkchoorsteeg

Als afsluiting van haar studie kunstgeschiedenis aan de Leidse universiteit deed Bertine Jongerius afgelopen voorjaar onderzoek naar vier panden in de Pieterskerkchoorsteeg. Deze huizen (de nummers 14, 16, 18 en 20) maakten tot voor kort deel uit van het complex van drukkerij Groen. In dit bouwhistorisch onderzoek ging zij na wat de bouw-, bewoners- en gebruiksgeschiedenis van de panden is geweest. Over de panden is veel te vertellen; textielwerkers, kroegbazen, professoren, boekdrukkers (meer dan eens!), en allerlei winkeliers woonden er of dreven er hun nering. Bovendien huisde er in de achttiende eeuw in een van de panden een literair genootschap.

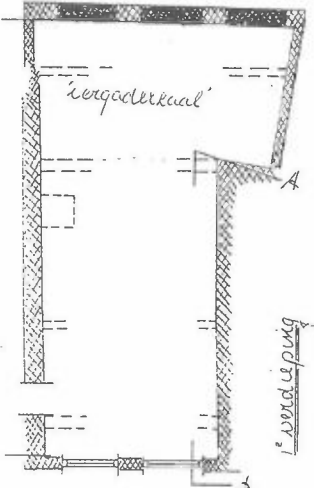
In 1762 trad de dichter, drukker en uitgever Cornelis van Hoogeveen in het huwelijk met Johanna de Wilde. Na hun huwelijk vestigden zij zich in de Pieterskerkchoorsteeg op nummer 20; op de begane grond was het bedrijf gehuisvest, op de eerste verdieping en zolder werd gewoond. Van Hoogeveen verwierf vooral bekendheid als oprichter van 'Kunst wordt door arbeid verkregen'. Dit genootschap hield zich bezig met letterkunde en organiseerde maandelijkse lezingen en bijeenkomsten.

Het genootschap kwam bijeen in het huis van Cornelis van Hoogeveen. Op de eerste verdieping werd een fraaie vergaderzaal ingericht, die de schilder Paulus Constantijn la Fargue op twee schilderijen heeft vereeuwigd. Op de schilderijen - die in de Lakenhal te bezichtigen zijn - is een langwerpige zaal met

een rijk interieur te zien. Talrijke schilderijen sieren de muren, boven de immense tafel - die aan negentig mensen plaats zou bieden - hangt een indrukwekkende kroonluchter. Tegen de rechter zijmuur staat een 18de eeuwse schouw met daarboven een rococolijst. Drie grote vensters in de linker zijmuur bieden uitzicht op een binnenplaats.

C. van Hooegeveen jr. op de schilderijen van La Fargue. Hierdoor was de plaats en de ligging van de vergaderkamer nauwkeurig vast te stellen. (zie plattegrond hieronder).

De drie vensters op het schilderij van La Fargue vormden de bindende schakel tussen het archiefonderzoek en het bouwhistorisch onderzoek ter plaatse. Het stucwerk in de achtergevel heeft op drie plaatsen een andere kleur. Deze plekken komen qua grootte en plaats overeen met de vensters

Haaks op de langwerpige ruimte op de eerste verdieping blijkt aan de achterzijde nog een andere kamer gelegen te hebben. De achterwand toont de drie verkleuringen waar vroeger vensters aanwezig geweest moeten zijn. Deze vensters keken uit op een binnenplaats achter de huizen aan de Pieterskerk-choorsteeg en de Langebrug.

Zoals Van Hooegeveen bekendheid verwierf als oprichter van het genootschap, verwierf het genootschap beroemdheid met een van haar belangrijkste eigendommen. Dit was het zogenaamde Pan Poëticon Batavum: een kabinet met laadjes met daarin 327 portretten van beroemde Nederlandse dichters. Het kabinet was zo beroemd dat bezoekers uit binnen- en buitenland regelmatig bij Van Hooegeveen aanklopten om het te mogen bezichtigen.

De verzameling prentjes vond haar oorsprong bij Arnoud van Halen (1673 - 1732), die vanaf 1700 bijna 200 Nederlandse dichters op kleine, enigszins bollende plaatjes van blik vereeuwigde. In 1719 was zijn verzameling zo groot geworden dat hij een met wortelnoten hout gefineerd kabinet liet maken, waarin de prentjes opgeborgen konden worden. Het bevatte een aantal laden van 40 bij 45 centimeter waar de blikken prent-

jes keurig in gerangschikt werden. Een van de schilderijen van La Fargue toont het kabinet in zijn volle glorie, tegen een van de zijwanden van de zaal (zie foto elders). Lang heeft het kabinet niet in de Pieterskerkchoorsteeg gestaan: al in 1780 verhuisde het gezelschap naar een pand aan de Langebrug, en het Pan Poëticon Batavum verhuisde mee.

Tegenwoordig wijst alleen de verkleuring in het stucwerk van de achtergevel nog op de vroegere aanwezigheid van de vergaderzaal van 'Kunst wordt door arbeid verkregen'. Van het Pan Poëticon Batavum rest, naast zeven laadjes met daarin 76 prentjes, slechts één afbeelding: het schilderij van La Fargue in de Lakenhal.

Programma Pieterskerk

juli

za 02 vespersdienst	16.00-16.30
za 09 Minerva: opening Lustrum	16.00-17.00
vr 15)	
za 16) Leiden Culinaire	17.30-23.00
zo 17)	
vr 29 Columbia University	18.00-01.00

september

vr 02 Stichting Leiden Orgelstad:	
za 03 Rommelmarkt optie	
zo 04 blokfluitensemble: presentatie	13.30-15.00
ma 05 Opening Academisch jaar	15.30-19.00
wo 07 Minerva: Aspro diner	19.00-23.30
do 24 Symposium	14.00-24.00
za 10 Leidse Uitdag	10.00-24.00
za 17 Computerdump	10.00-17.00
za 24 Rommelmarkt	10.00-17.00
ma 26 Feestavond Bond van Antiquairs	
di 27 Ontvangst Bouwfonds	17.00-21.00
vr 30 Haring en Corenwijn	18.00-01.00

Elke zondag om 15.00 uur is er een rondleiding. Elke zaterdag in juli is de kerk open ivm Lustrum 'Langs Leidse Kerken'.

Wijzigingen voorbehouden!

Caud'Art
SCHOONHEIDSSALON

Jacqueline van Heteren
Lange Brug 30
2311 TM LEIDEN
071 - 122 395

académie
scientifique de beauté - Paris

**HART VAN DE
STAD KRANT**

BOUWEN OP DE PIETERSKERKGRACHT ?

Op het oog is het een onaanzienlijke lege plek in het hart van de Pieterswijk. Er staan twee hoge populieren, en ook nog wat wilde rozenstruiken. Verder: een zandbak, een schommel, een klimrek, alle drie samengesteld uit boomstammen waarin de tand des tijds duidelijke sporen heeft nagelaten. Het speelterreintje, ongeveer 15 bij 15 meter, ligt er wat verwaarloosd bij.

Toch heeft de buurt dit pleintje in haar hart gesloten. Zolang er niets aan de hand is, blijft zo iets onopgemerkt. Maar nu is er wél iets aan de hand. De gemeente heeft te kennen gegeven om het bestaande 'gat in de gevelwand' van de Pieterskerkgracht af te willen sluiten door de bouw van twee eengezinswoningen. Twee bouwers hebben zich bij de gemeente gemeld, en de bouwtekeningen, vervaardigd door architectenbureau Boudewijn Veldman, liggen al klaar.

Inspraakavond

De afdeling ruimtelijke ordening van de gemeente belegde op 19 mei een informatieavond in het gebouw van Ars Aemula. Architect Boudewijn Veldman lichtte de plannen toe. De buurt was goed vertegenwoordigd: er waren 25 personen, voor het overgrote deel bewoners van Pieterskerkgracht, Lokhorststraat en Pieterskerkstraat. Na de inleidingen kwam er vanuit het publiek een stroom van kritiek los. Vooral het dreigende verlies van de speelplek riep veel verzet op. Mevrouw Dickhoff herinnerde eraan dat in 1972 het speelterrein na een actie van buurtbewoners door de gemeente werd ingericht. Sindsdien profiteerden kinderen en andere bewoners van dit stukje openbaar groen. Later vertrokken veel gezinnen uit de binnenstad en nam het aantal spelende kinderen af. Maar de laatste jaren wordt de speelgelegenheid weer beter benut. Er is géén andere speelgelegenheid in de buurt.

Alleen al om die reden werden de bouwplannen unaniem afgewezen door de buurt. Het minste dat men mag verlangen, aldus een aantal sprekers, is dat de gemeente eerst voor een vervangende speelplek zorgt, alvorens de plannen verder worden uitgewerkt. Korte tijd na deze avond besloten een aantal buurtbewoners, na een oproep daartoe door Frans Schoonens en Anneke van Rossum, dit standpunt ter kennis te brengen van Burgemeester en Wethouders.

Maar de kritiek ging verder. De heer Groenendaal, die tegenover het speelplaatsje woont, zei

dat hij erg gehecht was aan de twee grote populieren. Ze fluisteren tegen hem. Hij vond het bouwplan mooi, maar de huizen zouden wel veel licht wegnemen en hem het zicht benemen op de zonsondergang. Veel anderen hadden juist grote bezwaren tegen het bouwplan: het past niet bij de aansluitende bebouwing, het doet afbreuk aan het historische karakter van de omgeving.

Enquête

Wat wil de buurt? Gaat men accoord met bebouwing van de lege plek, mits er dichtbij een ander speelplekje wordt ingericht? Of wil men hoe dan ook vasthouden aan het enige stukje groen in de wijk? En wat vindt men van het voorgestelde bouwontwerp? Op 3 juni startte de wijkvereniging een schriftelijke enquête onder de buurtbewoners om de meningen te peilen. Ruim tien dagen later hadden 38 omwonenden een antwoord ingezonden: een aantal waaruit duidelijk blijkt hoe groot de betrokkenheid bij het pleintje is.

De uitkomst van de enquête liegt er niet om: bijna alle inzenders wijzen bebouwing van het terreintje af. Ook als er een andere speelgelegenheid in de buurt gevonden zou worden blijven de meeste inzenders tegen. Een ruime meerderheid (24 personen) staat afwijzend tegen het bouwontwerp van architect Veldman: men vindt dat het slecht past in de historische omgeving. De precieze uitslag van de enquête vindt u op de volgende pagina.

Veel inzenders hebben hun antwoorden nog in eigen woorden toegelicht. Opvallend dikwijls wordt gezegd dat men dit stukje groen in de wijk niet wil missen:

"Wij hebben zelf geen buiten, dus wij zijn afhankelijk van het speelterreintje. Ons uitzicht was heel erg mooi, wij kijken namelijk op de Latijnse school en daarvoor op het speelterreintje wat ontzettend gezellig is. Wij hebben zelf twee kinderen die daar regelmatig spelen....."

"Ik vind het belangrijk dat het weinige groen in de wijk blijft en niet moet verdwijnen voor nog meer bebouwing. In bijv. een stad als Parijs worden dit soort open plekken benut als parkjes en speelplekken. Dit maakt het sociale contact in de buurt ook makkelijker en geeft charme aan een buurt."

"Bezwaar tegen 1. verdwijnen stukje groen 2. kappen van twee prachtige bomen 3. verdwijnen van het uitzicht op het prachtige

UITSLAG ENQUETE PIETERSKERKGRACHT

Ingezonden: 38 formulieren

1 Heeft u bezwaar tegen het bebouwen van het huidige speel-terreintje op de P'kerkgracht?	ja: 35 nee: 3 geen mening: -
2 Indien binnen een straal van 200 meter een alternatieve plek gevonden zou kunnen worden voor de speelvoorzieningen, zou u dan nog steeds bezwaar hebben tegen het bebouwen van het terreintje?	ja: 23 nee: 12 geen mening: 3
3 Indien de gemeente toch zou kiezen voor bebouwen, heeft u dan bezwaar tegen het gepresenteerde bouwplan?	ja: 24 nee: 8 geen mening: 6

dak van de Latijnse school."

"Zonde van het stukje groen waar ik buiten kan zitten. Wanneer dit wegvalt moet ik op een terras van de horeca zitten."

"Ik vind het gepresenteerde ontwerp niet passen in de omgeving. Ook ben ik tégen het kappen van de bomen en rozenstruiken. Er staan al veel te veel huizen; bijna nergens zie je meer groen of hoor je het ruisen van bladeren."

De conclusie is duidelijk. Waar de planners aan de gemeentelijke tekentafels alleen een 'gat in de gevelwand' zagen, bevindt zich in werkelijkheid een door de omwonenden gekoesterd stukje openbaar groen waar kinderen spelen, waar omwonenden een rustpunt en een ontmoetingspunt vinden, waar men een mooi uitzicht heeft op de zijgevel van de Latijnse school. De meeste bewoners wensen hier helemaal geen bebouwing, en al helemaal niet de bebouwing die wordt voorgesteld in het gepresenteerde ontwerp.

Nu zoveel omwonenden zich zo duidelijk hebben uitgesproken, zal de gemeente deze uitspraak dienen te respecteren. Het pleintje verdient een beter lot: vernieuwing van de bouwvallige speeltoestellen, een paar bankjes voor de vele omwonenden die geen eigen tuin hebben, een beetje meer zorg en onderhoud. Dat is het standpunt van de wijkvereniging. Dit standpunt zal in een

brief aan de gemeente worden meegedeeld. In de brief zal ook een verslag van de enquêteresultaten worden opgenomen.

J.Cr.

MONUMENTEN-ZORG

Op 9 juni werd bekend gemaakt dat oud-wet-houder Steven de Vreeze voorzitter wordt van de nieuwe Vereniging Open Monumenten. Een reden om deze nieuwe vereniging toe te voegen aan de ± 700 (!) instellingen die in Nederland al actief zijn op monumenten-gebied, is het succes van de jaarlijkse landelijke Open Monumentendag.

De op die dag voor bezichtiging opengestelde monumenten van onze wijk worden ook altijd goed bezocht. Maar gaat het wel goed met het behoud van het erfgoed hier?

Onlangs stond een juichartikel in het Leidsch Dagblad over eeuwenoud behang, dat in het nog in verbouwing zijnde Rapenburg 40 was aangetroffen. Vanwege de kunsthistorische waarde is het overgebracht naar een museum, dus verwijderd uit het huis. Tegelijk verdween een 17e eeuwse Delfts Blauw "gemarmerde" tegelwand van een toilet van dit pand in de afvalbak. Van waar dan die vreugde? Als er van een vogelsoort nog maar weinig in leven zijn, ben je toch ook niet tevreden als er nog één wordt geschoten en opgezet?

Zo verdwijnen er hier veel meer historische interieur-elementen: eveneens dit voorjaar is de hoofdbalkconstructie van Rapenburg 105 verwijderd, omdat de kennelijk ondeskundige aannemer grove fouten had gemaakt met het verwijderen van een muur. Dit pand is in de nog lopende verbouwing op vele andere punten van zijn historische getuigenissen ontdaan, zoals van een 17e eeuwse plavuizen vloer en 18e eeuwse betimmering.

Iets langer geleden zijn, na twee branden in korte tijd, vele grote moerbalken verwijderd uit Rapenburg 47. Op een dun verkoold laagje na, bleken deze echter nog van prima kwaliteit. Zonde, al kreeg dit pand wel zijn trapgevel terug.

Er worden hier vele huizen verbouwd op een wijze, die de naam restauratie niet verdient. Kennelijk is er meer belangstelling voor een historisch uitzicht, dan voor historisch inzicht. Het lijkt door Monumentenzorg te worden getolereerd. Een argument voor een terughoudende opstelling van Monumentenzorg is geldgebrek; als je weinig geld hebt bij te dragen, heb je weinig te eisen. Al ± 25 jaar lang is het budget dat landelijk beschikbaar is voor monumentenbeheer relatief aan het afnemen, de 700 monumenteninstellingen ten spijt. Tevens worden de gemeenten steeds verder gekort door de rijksoverheid. De uit de wachttijden voortvloeiende rentederving maakt ontvangst van subsidie steeds oninteressanter. Per saldo prikkelen overheden partikulieren nog amper om de monumentale eigen woning in oude luister te herstellen. Maar is onze gemeente machteloos?

Het lijkt ook een kwestie te zijn van ambtelijke invulling. Voorbeeld: het slopen van de 18e eeuwse betimmering met schouw uit het pand van "Stof & Stijl" aan de Nieuwe Rijn heeft nooit enige beroering gewekt. Toen de eigenaar de oude voorgevel donkerblauw liet schilderen, met donkergele raamkozijnen, deed de gemeente daar wel vier jaar lang publiekelijk boos over, maar nog zonder een daad te stellen. Vorige maand echter heeft de gemeente een voorgevel, die een pizzahandelaar knalgeel had laten schilderen, ongevraagd weer wit laten maken. Het

kan dus wel...

U en ik kunnen het gemeentebestuur ook duidelijk maken dat wij ons niet wensen neer te leggen bij niet-onvermijdelijke aantastingen van onvervangbare historische elementen uit onze woonomgeving. Het verprutsen van rapenburg 105 is door alerte wijkbewoners gemeld aan de gemeente. Ambtenaren zijn na enig aandringen komen kijken en zijn de verbouwing op de voet gaan volgen. De balkconstructie kon hier helaas niet meer worden gered, maar de melding vond in ieder geval gehoor. Schroom niet om ook uw zorgen over te brengen! Desgewenst kan dat ook via ons.

Tot slot: Leiden heeft, na Amsterdam, de grootste oude binnenstad en de meeste monumentale huizen van Nederland. Een aanzienlijk deel van die monumenten bevindt zich in onze wijk. Dat is voor veel bewoners een belangrijk argument om juist hier te gaan of blijven wonen. Voor veel bezoekers is het een argument om juist hier te komen sightsee-en, winkelen en dergelijke. Kortom, we mogen blij zijn met degenen die dit erfgoed goed beheren en ons kritisch opstellen jegens diegenen, bij wie dat niet in goede handen lijkt te zijn!

HvG

IN MEMORIAM

"HET BERKENDAALSTRAATJE
IS NIET MEER"

In alle Leidse kranten heeft u onlangs een verslag kunnen lezen over de naamswijziging van het Berkendaalstraatje, de smalle steeg tussen Pieterskerkgracht en Langebrug ter hoogte van het Hoogheemraadschap.

Vele hondebezitters sluipen, liefst als het donker is, door dit spaarzaam verlichte straatje en activeren hier hun trouwe viervoeter iets achter te laten dat nu eenmaal het daglicht slecht verdraagt. Dit "goedje" heeft, naast dat het ontsierend en onwelriekend is, ook nog een vervelende bijkomstigheid, want als je erin trapt blijft het aan de zolen van de schoenen plakken en zo vervuיל je hiermede vervolgens de vloeren van

Het Smalle Pandje Met De Brede Sortering
Sanders Wijnhuis - Doezastraat 12

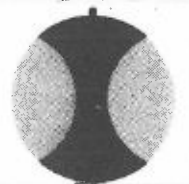
>> au fin bec <<

FABERS

Kloksteeg 13 2311 SK Leiden Tel.: 071-124012

't klokhuis

Breestraat 116 Leiden tel 121005
off. dealer arabia alessi stelton

look *schie*

Hans van Schie Breestraat 140 2311 CX Leiden Tel. 071-122213

Lid A.N.V.O.

"huis en haard".

De bewoners zien hierdoor een groot deel van hun woongenot verloren gaan en besloten tot actie over te gaan.

De toekomstige naam was snel bedacht: "3e Drollendwarsstraat".

Daarmee was de toon gezet, want men had zichzelf opgelegd dat het een ludieke actie moest worden die eenieder zou aanspreken.

Buurtbewoner Ton van Noort wist het hoofd van het gemeentelijk bureau Voorlichting, de heer Delemarre, te strikken voor de onthulling van de nieuwe naam. In zijn inleiding memoreerde Van Noort met weemoed aan de functie van weleer. Rond 1500 was dit straatje namelijk de oprijlaan naar het koetshuis van koopman Van der Graft, die aan de dijk, wat nu Breestraat heet, een voorwaar vorstelijk onderkomen had.

De oprijlaan was gemarkeerd door berken, die wat later in de tijd moesten wijken voor het bouwen van huizen.

Vele eeuwen hebben hierin nijvere handelsslieden gewoond. Nog maar kort geleden hadden Martin en Nanda Janson hier hun zuivelbedrijf.

Ton van Noort presenteerde vervolgens een wensenpakket ten aanzien van de voorgestelde verbeteringen met betrekking tot de steeds toenemende overlast. De heer Delemarre antwoordde hierop dat van gemeentezijde alles in het werk zal worden gesteld de leefbaarheid van de binnenstad te waarborgen en beloofde dat de suggesties in het eerstkomende werkoverleg met de directie worden besproken.

Voor alle aanwezigen waren er tenslotte door "Us Bertus" belangeloos ter beschikking gestelde "Leidse Bolussen", een heerlijke afsluiting van een geslaagde actie.

In een brief aan de betrokken directie heeft Van Noort de wensen en verwachtingen nog eens uitvoerig aan de orde gesteld.

Van het resultaat zullen wij u op de hoogte houden.

Joop Gerritsen

Jarl Zandvoort:
de laatste echte slager (vervolg)

In de vorige Hart van de Stad Krant stond het

eerste deel van een interview met Jarl Zandvoort, de slager in de Pieterskerkchoorstee, die, tot verdriet van veel vaste klanten, zijn zaak sloot. Hier het slot van het verhaal, waarin vooral de geschiedenis van de stee naar voren komt.

Toen zag de stee er waarschijnlijk wel wat anders uit dan nu.

Jarl en zijn vrouw komen nu pas echt los: De Koorstee is een straatje met een heel interessante geschiedenis. Er waren vrijwel uitsluitend winkels, je kon er letterlijk alles krijgen. Je hoefde de stee niet uit, zo werd gezegd. Links van de Vleesch Houwerij, op de hoek van het Pieterskerkhof, was een soort legerdump. Er heeft in dat hoekhuis in het verleden ook een smid gezeten, en daarna een schilder. Aan de andere kant van de Vleesch Houwerij was een leerhandel. Nog vroeger was er daar een slagerij; in het steegje ernaast zitten nu nog de ringen in de muur waaraan het vee stond vastgebonden. Daarop volgde het legendarische winkeltje van Cor en haar zuster. Je kon het zo gek niet bedenken of ze hadden het: toiletpapier, petroleum, maar je kon er ook een gesmeerde boterham krijgen. De beide zussen waren al oud toen wij begonnen, maar ze zijn toch nog tot 1984 doorgegaan.

Rechts van het winkeltje van Cor stond het patershuis, in het pand waar nu het buurthuis "De vrolijke Arke" is. Dat was een een prachtig pand, een voormalige burgemeesterswoning, met een monumentaal trappenhuis en schitterende plafonds. Bij een verbouwing in het begin van de 80-er jaren hebben ze dat allemaal weggebroken. Doodzonde.

Dan kwam een pakhuisje van drukkerij Groen, daarnaast de winkel van Pietje Egging, waar je terecht kon voor een strijkijzer, voor een lampje, voor reparaties. En tenslotte op de hoek van de Langebrug fruithandel Duo, een winkel in fijn fruit.

Aan de overkant van de stee had je eerst De Bierbengel (nu een pizzeria), dan een bloemenhandel, dan kruidenier Van der Leeden, sigarenwinkel Pauw, drukkerij Groen, een melkboer, een groenteboer, een rietmatter, en dan de sla-

VERBODEN TOEGANG
RESTAURANT ART. 461.

KAISERSTRAAT 7 LEIDEN TEL. 071-143388

FIRMA DE GEUS

Specialiteiten: Boerenkass - Wijnen - Dilettantikelen

DOEZASTRAAT 8 - 2311 HB - LEIDEN

gerij van mijn vader. Een erg groot huis was dat; het liep achter de buurhuisjes om door tot aan het Pieterskerkhof. Aan het Pieterskerkhof had mijn vader een paard en wagen staan, waar hij op zondag mee uit rijden ging of rekeningen ging innen. Er stond ook vee. In de slagerij zelf zat een heel mooi eikehouten plafond. Restaurant Honkong heeft later een modern plafond laten aanbrengen, maar het oude plafond zit er nog steeds, je kunt het alleen niet meer zien.

Rechts van de slagerij was nog een winkeltje in overhemden, kousen e.d. en daarnaast een melkboer. De laatste twee huisjes voor het Pieterskerkhof waren zo bouwvallig dat mijn vader er ver voor de oorlog twee nieuwe huisjes liet neerzetten, voor 1100 gulden per stuk.

Ondertussen gaat de bel, een tankauto komt het erf oprijden. De gier uit de koestal moet worden uitgereden. Jarl gaat erheen om aanwijzingen te geven. "Die boerderij, het is een uit de hand gelopen hobby", zegt mevrouw Zandvoort. Jarl kan het boeren niet laten. Er staan nu 59 koeien in de stal, de laatste weken zijn er veel kalfjes geboren. Z'n vader was ook al zo, hij bezat veel land hier in de omgeving, het boeren zat hem in het bloed. Dat was voor z'n tijd een heel moderne man. Hij ging samenwonen met zijn vriendin, hij had lak aan wat de mensen ervan zouden zeggen. Die man maakte zijn eigen regels. Ze wijst op een huis met een witte schoorsteen aan de overkant van de A44: Daar heeft Jarls vader voor zijn vriendin een huis gebouwd.

Net als zijn vader hield Jarl nog koeien midden in de stad. De stal was aan het Pieterskerkhof (nr. 32), en stond in verbinding met het huis waar nu het Chinese restaurant is. De koeien liepen op het binnenterrein. De burens klaagden steen en been. Hun kinderen werden uit de slaap gehouden door het nachtelijke geloei. Er werd een aanklacht ingediend.

Mevrouw Zandvoort: Jarl kreeg een dagvaarding. Hij moest voor de kantonrechter op het Rapenburg verschijnen. "Trek je beste kleren aan en gedraag je zo beleefd mogelijk", zei ik tegen hem. Dat was in 1965 of '66.

Jarl: Op de dag van de zitting werd er 's avonds om 6 uur aangebeld. Het was de rechter. Of hij eens in de stal mocht kijken. Hij wilde wel eens met eigen ogen zien hoe de vork nu eigenlijk in de steel zat. Hij vond het wel interessant geloof ik. De boete viel mee: 10 gulden. Maar denk erom dat het van nu af aan niet meer voorkomt, zei hij nog.

Sindsdien stonden er geen koeien meer. Behalve als ze moesten kalven. Er zijn nog heel wat kalfjes geboren daar, zegt Jarl. Koeien die moe-

ten kalven kun je nu eenmaal niet alleen laten.

De laatste jaren had u vooral veel studenten als klant. Beviel dat?

Heel goed. Studenten zijn gemakkelijk, niet zo veeleisend. Vooral jongens-studenten waren goede klanten. Die koken dikwijls met z'n viere of vijven, daar kon je een goed stuk vlees aan kwijt. Meisjes-studenten zag je eigenlijk alleen in het begin van de maand, dan kookten ze wel eens iets speciaals.

Ik heb ook de prinsessen als klant gehad, en prins Willem-Alexander, als laatste. Beatrix kwam nogal eens in de winkel toen ze hier studeerde. Margriet ook. Die had de gewoonte om iedere dag te gaan bidden in de Pieterskerk. Als de kerk dicht was haalde ze de sleutel op bij de koster, hier vlakbij.

*****

Wanneer we willen vertrekken biedt Jarl aan om ons nog even de koeiestal te laten zien. Een langwerpige ruimte, met aan weerszijden twee rijen koeien. Aan de kant zijn vakken met vers stro. Daar liggen de pas geboren kalfjes, hun moeders staan ernaast. Jarl leidt ons rond met onverholen trots. Een mooi moment om een foto te maken, denken wij. Maar dan ontdekt Jarl plotseling dat er weer een nieuwe geboorte op komst is. De vliezen zijn al gebroken, hij moet meteen de dienarts bellen. Het is duidelijk dat wij stadsmensen nu teveel zijn. Haastig nemen we afscheid.

Joep Creyghton
Coert van der Schaaf

VERSLAG ALGEMENE

LEDENVERGADERING

d.d. 30 maart 1994

1 Opening/mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 20.30 uur.

Aanwezig: 14 leden

2 Verslag Algemene Ledenvergadering d.d.

26 april 1994 (Hart van de Stad Krant nr.66)
Het verslag wordt goedgekeurd zonder enig bezwaar. De heer Van Cruijssen brengt het gerucht onder de aandacht dat het pand op de hoek Papengracht/Langebrug door Nexus gekocht zou zijn. De Gemeente blijkt hiervan niet op de hoogte te zijn, doch uitbreiding van

Nexus is in strijd met het bestemmingsplan. Het bestuur zal dit onderzoeken.

3 Ingekomen en uitgegane stukken

De belangrijkste stukken in 1993 zijn vermeld in het Jaarverslag 1993 in de Hart van de Stad Krant nr. 69 van maart 1994.

De secretaris maakt verder melding van de stukken vanaf 1.1.1994.

4 Jaarverslag 1993 (Hart van de Stad Krant nr. 69 van maart 1994)

Het verslag wordt goedgekeurd na toelichting door de secretaris.

5 Financieel Jaarverslag 1993

De penningmeester licht het financieel jaarverslag toe. Dit jaar zijn er feitelijk geen grote uitgaven naast de wijkkrant geweest. De kascommissie heeft het verslag gecontroleerd en verleent haar goedkeuring hieraan.

6 Begroting 1995

De penningmeester vervolgt met een uitleg over de begroting voor 1995. Deze is bestemd voor de subsidieaanvraag bij de Gemeente. De aanwezigen gaan accoord met deze begroting. Er komt een waarschuwing uit de zaal dat de Gemeente de subsidie aan wijkorganisaties wellicht zal verminderen.

7 Bestuursverkiezing

De huidige voorzitter, mevrouw A. Wamsteker-Meijer treedt af. De heer H. van Gelderen heeft reeds enige tijd het voorzitterschap waargenomen en neemt nu officieel de voorzittershamer over. Er wordt even stil gestaan bij de wapenfeiten onder het voorzitterschap van mevrouw Wamsteker. Zij is vanaf september 1989 een zeer goede, voortvarende voorzitter geweest, met veel humor. Ook haar bijdragen in de wijkkrant zijn zeer bekend en gewaardeerd. Gelukkig zal zij haar bijdragen hierin blijven leveren. Vervolgens worden cadeaus overhandigd.

Door de mutaties in het bestuur zijn er drie vacatures ontstaan, waarvoor zich drie kandidaten hebben aangemeld, waarvan één onder voorbehoud. Twee kandidaten (mevrouw Y. van Deutekom en de heer L. Schrijnen) stellen zich voor. De vergadering gaat

akkoord met hun verkiezing. De voorzitter heet vervolgens deze nieuwe bestuursleden zeer welkom. De derde kandidaat zal in eerste instantie enige tijd "meelopen" in het bestuur. Overigens overweegt het bestuur iets in te krimpen en meer werk te (laten) verrichten door andere leden o.m. in werkgroepen (zie punt 8). Een aanwezige vindt het wel belangrijk dat bestuursleden de krant blijven bezorgen omdat dat bevordert dat zij in elk geval de wijk goed leren kennen en ontwikkelingen in de wijk kunnen volgen.

8 Toelichting op de werkgroepen

Het bestuur stelt zich ten doel bewoners van de wijk meer actief te laten participeren in werkgroepen van de wijkvereniging:

- * Verkeer en parkeren
- * Bouwen en woonomgeving
- * Leefmilieu
- * (Sociale) Veiligheid

De activiteiten van de werkgroepen worden toegelicht:

* Verkeer en parkeren: actiepunten van deze werkgroep zijn bijvoorbeeld parkeerterrein op de Garenmarkt, de autoluwe binnenstad, toegang tot en verkeerscirculatie in de wijk, de Boommarkt en de Breestraat. Een aanwezige merkt op dat de bestuursleden die in deze werkgroep zitting hebben geen auto bezitten en vreest daarom een eenzijdige benadering. Tegelijk heeft hij waardering voor de duidelijke opstelling jegens de gemeetepanners. Het bestuur wil zich niet eenzijdig opstellen. Voorts wordt door een aanwezige gevraagd of de werkgroep zich wil inzetten voor een meer restrictief beleid van de parkeerpolitie jegens bezoekers, met name in de avonden.

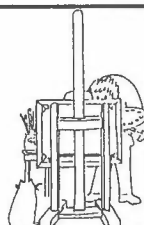
* Bouwen en woonomgeving: actiepunten zijn bijvoorbeeld Sleutelhof, Groencomplex, Quintus en Gemeentearchief. Monumenten dienen beschermd te worden tegen clandestiene verbouwingen (bijvoorbeeld Rapenburg 105!). De werkgroep wil particulieren aansporen geruchten over bouwplannen aan ons door te spelen zodat zij actie kan ondernemen. Zij onderhoudt ook contacten met de Gemeente. Een van de aanwezigen vraagt of de werkgroep weet wat er met het laboratorium in de Nieuwsteeg gaat gebeuren. Zij zal dit nagaan.

DRUKKERIJ • ZETTERIJ • REPROSERVICE

van der Linden
LEIDEN

OFFSET • LICHTDRUK • FOTOCOPIE •

Vliet 4^a-6 2311 RE Leiden Tel. 071-120815 Fax 071-133006

Leids schilder- en tekengenootschap

"ARS AEMULA NATURAE"

Dag- en avondkursussen

- akwarelleren
- modeltekenen
- boetseren
- tekenen
- etsen
- schilderen

Pieterskerkgracht 9, Leiden
Inlichtingen: Tel.: 071-14 07 84

Een ander punt is de herziening van het bestemmingsplan. De werkgroep zal dit nauwlettend volgen. Tenslotte brengt een van de aanwezigen het vertrek van de Brandweer ter sprake. Dit vertrek betekent bij een brand in de binnenstad een vertraging van zeven minuten. Eigenlijk is dit onaanvaardbaar gezien de oude huizen, musea etc.. Moeten we een deel hier laten?

* Leefmilieu (vuil/afvalproblematiek & geluids-overlast): actiepunten in deze werkgroep zijn bijvoorbeeld de afvalinzameling, glasbakken en horeca. Met betrekking tot de horeca hebben de latere sluitingstijden niet geleid tot meer (geluids-)overlast. De Politie onderneemt actie bij klachten. Een bestuurslid neemt deel in de Horeca-commissie van de Gemeente om bijvoorbeeld over overlast in de zomer en het terugdringen van koffieshops te praten. Het bestuur heeft haar medewerking aangeboden met betrekking tot de vuilcontainer-problematiek. De Gemeente heeft toegezegd hierover met het bestuur te overleggen. Een aanwezige vraagt zich af waarom niet overgegaan kan worden tot gekleurde afvalzakken voor de verschillende soorten afval. Dit zou ook stankoverlast kunnen voorkomen.

* (Sociale) veiligheid: er was recentelijk een veiligheidsconferentie georganiseerd door de gemeente voor belanghebbenden en geïnteresseerden. Preventief beleid is belangrijk. De Gemeente wil voornamelijk de nadruk leggen op het voorkomen van criminaliteit. Het blijkt dat per jaar 50% van de Leidse bevolking op een of andere manier het slachtoffer is geweest van een misdrijf. De werkgroep heeft echter een bredere visie op veiligheid in de wijk. Zij wil bijdragen aan het veiligheidsbeleid van de Gemeente, juist nu het beleid nog moet worden ontwikkeld.

Voor alle werkgroepen geldt dat ook de hulp van wijkbewoners wordt gevraagd. Beschikbare denk- en werkkracht is zeer gewenst voor een breed draagvlak.

Reeds nu wordt stilgestaan bij het aanstaande

vertrek van de heer Van der Schaaf. Zijn statutair bepaalde termijn van bestuurslid zal binnenkort verstrijken. Hiermee zal de vereniging een bekwame penningmeester verliezen. Het bestuur hoopt dat hij zijn werkzaamheden (bijv. in de Horeca-commissie) nog enige tijd wil voortzetten totdat een vervanger is gevonden.

9 Rondvraag

Een van de aanwezigen wil haar onvrede uiten over de ontwikkeling van het bouwplan van het Gemeente-archief. Aanvankelijk was het overleg met de omwonenden erg positief. Echter, naar haar mening wordt de procedure nu door de Gemeente onjuist uitgevoerd. Het bestuur wordt verzocht de bewoners te ondersteunen in hun actie de procedure alsnog correct te laten verlopen. Het bestuur toont zich hiertoe bereid.

Een andere aanwezige vraagt de aandacht voor het gevaarlijke gedrag van fietsers ten opzichte van voetgangers en auto's (en omgekeerd).

10 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.45 uur. De aanwezigen krijgen vervolgens een hapje en een drankje aangeboden.

Joop Gerritsen, secretaris

Lustrum 'Langs Leidse Kerken'

In juli 1994 zal het succesvolle evenement 'Langs Leidse Kerken' voor de vijfde maal plaatsvinden. Alle zaterdagen in juli staan zeven monumentale kerkgebouwen in de binnenstad van Leiden open voor het publiek: de Hartebrugkerk, de Hooglandse Kerk, de Lokhorstkerk, de Lutherse Kerk, de Marekerk, de Waalse Kerk en de Pieterskerk.

I.v.m. dit lustrum is in elk kerkgebouw een tentoonstelling. De Lakenhal toont de collectie Leids avondmaalsilver. In de Openbare Bibliotheek in Leiden is een expositie over maaltijdtradities in de Islam ingericht.

...Malle
Ja-n
BISTRO

NIEUWSTEEG 11 LEIDEN
TEL. 071 - 123888

KLAASSENS

Bredt Mens' Waas' Sijg
BREESTRAAT 114 AB LEIDEN

SCHOENWINKEL
"BRABANT"
NOORDEINDE 42
TEL.: 071-149813

WALDLÄUFER	HELIOFORM
MEINDL	MEPHISTO
BUFFLOX	PICARDI
AVANG	ARA
	BOMMEL
EN VELE ANDERE	
BEKENDE MERKEN	

"J. ZIERIKZEE"
MAATSCHOENMAKERIJ

H. P. H. NUSTELING
BAKKERSTEEG 3
2311 RH LEIDEN
TEL. 071-131156

De tentoonstellingsreeks met de titel "Neemt en eet" belicht het onderwerp. Avondmaal en eucharistie behoren tot de kernpunten van de liturgie en zijn daardoor bepalend geweest voor de inrichting van het kerkgebouw. Na de reformatie bijvoorbeeld, oriënteerde de protestantse kerk zich opnieuw op de liturgische functie van het kerkgebouw. De protestantse eredienst vraagt om een andere opstelling van het kerkinterieur dan de katholieke mis.

Liturgische voorwerpen, documenten en afbeeldingen, tonen de vele facetten van de traditie van het avondmaal. Voorwerpen als kelken, wijnkannen en schalen (en de geschiedenis ervan) vormen een belangrijk onderdeel van de exposities. Elke zaterdag is er orgelspel in de meeste kerken en om 16.00 uur is er in één van de kerken een vespersdienst.

De begeleidende publikatie, met de titel "Neemt en eet, Avondmaal en eucharistie in kunst- en kerkhistorisch perspectief" (ca. 100 pagina's) bevat tien artikelen van verschillende auteurs, onder wie theologen, kerkhistorici en kunsthistorici. Zij schrijven op een toegankelijke manier over kerkarchitectuur, over het zilver voor avondmaal en eucharistie en over de geschiedenis van de 'maaltijd des Heren' vanaf de antieke tijd tot aan de twintigste eeuw. Het rijk geïllustreerde boek is voor f 29,95 verkrijgbaar bij de boekhandel. Tijdens de tentoonstellingen is het boek met een korting van f 5,- te verkrijgen in de kerken (zie bon in de folder van Langs Leidse Kerken).

Openingstijden en toegang

De zeven kerken zijn gratis toegankelijk van 11.00 uur tot 16.00.

De Lakenhal is op zaterdag geopend van 12.00 - 17.00 uur, tegen de geldende toegangsprijzen. De Openbare Bibliotheek, Nieuwstraat 4, is op zaterdag gratis toegankelijk van 10.00-16.00 uur. De Pieterskerk, Lokhorstkerk en Hooglandse Kerk, alsmede het Museum en de Bibliotheek, zijn ook op andere dagen van de week toegan-

kelijk. Nadere informatie, alsmede een wandelroute, is opgenomen in de folder van Langs Leidse Kerken die verkrijgbaar is bij het VVV te Leiden (tel. 071-146846).

BUURTHUIS "VROLIJKE ARKE"

De "Vrolijke Arke" is één van de drie buurthuizen in de binnenstad; de kleinste vestiging. In 1994 zal er een verbouwing plaatsvinden, waardoor de buurthuisfunctie een nieuw impuls kan krijgen. Men wil echter nu al het aanbod van activiteiten uitbreiden waarbij gedacht wordt aan vergaderruimte voor buurt en/of wijkinitiatieven van de zuidelijke binnenstad, kinderactiviteiten en mogelijk een dansavond. Suggesties zijn welkom.

Thans zijn er reeds de volgend activiteiten:

maandag
Gordon cursus 19.30-21.00
Go-club 20.00-23.00

dinsdag
biljart-kaartclub 13.00-16.00
kinder-zang-spel 16.00-17.30
Vereniging Verlegen mensen 19.00-22.00
naailes 19.00-21.30
moedergroep (om de 14 dagen) 20.00-22.00

woensdag
biljart-kaartclub 13.00-16.00
naailes 19.30-21.30
Go-club 20.00-23.00

donderdag
klaverjasclub 20.00-23.00

vrijdag
AVONDJE ARKE
1e vrijdag v/d maand 19.30-24.00
een gezellige avond voor alleenstaanden of
echtparen die er even tussen uit willen

MEDI
AMBULANT

SPECIALZAAK VOOR
THERAPEUTISCHE ELASTISCHE KOUSEN
BANDAGES, MEDISCHE HULPMIDDELEN
Mevr. J.J. Dickhoff v.d. Linden

Ziekenfondsleverancier
Geopend maandag 13-17 uur, dinsdag t/m vrijdag van 9-17 uur
of na telefonische afspraak.
Doezastraat 27 2311 HA Leiden Tel. 071 - 132745

Ook interieur artikelen
en zijden bloemen

HOSMAN Bloemsierkunst

Breestraat 115, tel. 121192, t.o. het Stadhuis

- **Huizen • Flats**
Bemiddeling bij aan-/verkoop,
huur/verhuur.
- **Bedrijfs o/g**
d.m.v. moderne methodes en apparatuur
optimale kans om snel te slagen.
- **Beheer Huur Incasso**
Van verhuurde huizen,
al of niet gemeubileerd of gestoefdeerd.
- **Taxaties Beëdigd Taxateur**
Bij aankoop hypotheek aanvragen,
successie aangiften enz.
- **Hypotheeken**
Een aan Uw persoonlijke omstandigheden
aangepaste hypotheek is erg belangrijk.
- **Verzekeringen**
Brandverzekeringen, W.A. verzekeringen,
Auto's, Pensioenen,
Levensverzekeringen enz.

ZAALBERG
makelaardij

Korevaarstraat 35, 2311 JT Leiden
Tel. 071-149147 Fax 071-128257
Postbus 277, 2300 AG Leiden

HUISVUILCONTAINERS IN DE BINNENSTAD (?)

Met de plannen om de gescheiden inzameling van huisvuil ook in de binnenstad te realiseren door het plaatsen van z.g.n. verzamelcontainers, loopt het nog niet zo vlot (wijkkranten 66 en 68). En gezien de informatie van de Sector Stedelijk Beheer (van de Dienst Milieu en Beheer) is dat ook best te begrijpen. Er zitten aan het gebruik van dergelijke containers nogal wat 'haken en ogen'. Daarvan is de keuze van het type container eigenlijk nog het kleinste probleem.

Een compleet plan met de lokatiekeuze voor alle in de binnenstad te plaatsen containers ligt al enige tijd gereed bij de afdeling die vorig jaar met die taak werd belast, dat wel.

De ervaringen met de reeds langere tijd in gebruik zijnde verzamelcontainers voor glas, papier en huisvuil zijn van dien aard, dat Stedelijk Beheer vreest voor overlast door stank en zwerfvuil in de omgeving van de te plaatsen containers, ongeacht of dit wordt veroorzaakt door onregelmatige 'aanvoer' van het huisvuil, niet tijdig ledigen van de containers of wangebruik door het publiek.

Daarbij komt dat de verzamelcontainers volgens het beleid van de gemeente uitsluitend voor huisvuil bestemd zijn en dus niet voor bedrijfsafval (hetzelfde geldt voor de glas- en papiercontainers). Daarom zouden ook kleine bedrijven, kantoren en winkels etc. alle de beschikking moeten hebben over een eigen afvalcontainer en een contract sluiten voor het regelmatig ledigen daarvan.

De vraag is natuurlijk of aan die voorwaarde wel door alle betrokkenen kan worden voldaan. Niet alle kleinere bedrijven hebben binnenshuis of op eigen terrein de ruimte om een flinke container te plaatsen.

Kortom, er zijn nog verschillende knopen door te hakken alvorens er een beslissing genomen kan worden over het 'containeriseren' van de binnenstad. Voordien zal er nog heel wat water door de Oude Rijn moeten stromen (en dat water stroomt al zo langzaam).

C.v.d.S.

ZOMER-STRAATLEVEN

Volgens meteorologen hebben wij sinds 10 juni '93 geen zomerse dag meer gehad. Toch ga ik er maar van uit dat het weer deze zomer niet wéér de statistieken zal tartten. Om volop van de zomerdagen te kunnen genieten, hoef je niet ver de stad uit (al was het maar omdat stervend

bos, vergraste hei, saaie maisvelden en overbemeste weilanden de pret gaan drukken). In onze wijk kan het heerlijk zijn om op een zonnige zondagochtend of een zwoele zomeravond op straat te zitten! Wij wonen immers zeer centraal, maar wel aan de rustige kant van de binnenstad.

Zelf kan ik erg genieten van deze combinatie van binnenstedelijke ambiance en betrekkelijke rust. Hier weliswaar geen leeuweriken, maar wel een gezellige geanimeerdheid op de achtergrond. Oude huizen, flarden muziek, gepraat en barbecue-lucht horen voor mij bij de stadse gezelligheid.

Jammer dat dit stukje woongenot steeds vaker wordt verstoord. Enkele medebewoners laten anderen dan meegenieten van hun herrie. Buiten zitten betekent dan: boxen in de open ramen en de Heavy Metal, Acid Rock, Techno House e.d. over de grachten laten schallen..... Het gaat mij hierbij niet om de muzikale smaak, al dringt agressieve herrie zich natuurlijk veel meer op dan zachte harmonische klanken. Het gaat mij om de misplaatste "zendingsdrang" van enkele mensen.

Wij hebben als burens bijna louter (zeer veel) studenten. Ik ben ervan overtuigd dat ook onder hen een ruime meerderheid helemaal niet gediend is van het ongevraagd lawaai en ook niet vereenzelvigd wil worden met zich asociaal gedragende medebewoners. Niet alleen mensen met kinderen en werkers die vroeg op moeten zijn de dupe. Het gaat ook om méér dan een enkele nachtelijke escapade, het gaat vaak de hele dag door. Kortom, het dreigt structureel te worden.

Mijn advies luidt: wees tolerant, maar tolereer niet alles. Mijn ervaring is dat de daders aanspreekbaar zijn. Ga je niet in stilte opvreten, want dan wordt het steeds "gewoner". Wees niet bang een zeurpiet gevonden te worden. Mocht dit toch eens niet baten, schroom dan niet om de politie in te schakelen. Doe dat ook bij anderssoortige overlast (bij ons is b.v. een stenen trapje in de walkant door asociale vreugdevuren bij avondjes aan de waterkant bevuild en beschadigd; glas op straat gooien schijnt sommigen ook een kick té geven). Wij willen u desnoods bijstaan, als de resultaten van overleg teleurstellen.

Lawaai van voer-, vaar- en vliegtuigen is moeilijk uit te bannen. Lawaai van burens meestal niet. Over uitzonderingen, bij voorbeeld incidentele feesten, zijn nadere afspraken te maken. Met deze boodschap wens ik u vele heerlijke zomerdagen toe!

HvG

HET VAN DER WERFPARK

Een half jaar geleden werd in deze krant bericht over het verdwijnen van een rode kastanje in het Van der Werfpark. ⁽¹⁾

En onlangs was in een plaatselijke krant te lezen dat één van de oudste bomen, een Vleugelnoot die in de loop der jaren hol geworden was en bovendien aan de onderzijde was gaan rotten, dreigde om te vallen en in verband met het daaraan verbonden gevaar moest worden geveld. Maar met het Van der Werfpark is meer aan de hand dan alleen maar met de bomen die er staan of stonden.

In de loop der jaren is op meerdere plaatsen grondverzakking opgetreden en er zijn daardoor ondiepe kuilen ontstaan, waarin het regenwater blijft staan. De oorzaak hiervan ligt overigens niet in het nabije verleden.

Door de ontploffing van het kruitschip begin de vorige eeuw werden de huizen, die eertijds daar stonden, grondig verwoest. De brokstukken werden nadien opgeruimd, maar de kelders bleven waar ze lagen. Er werd grond aangevoerd om de gaten te dichten en daarna werd er een park op aangelegd. Maar keldermuren hebben niet het eeuwige leven en stortten zo voor en na in, met als gevolg dat er nu nog steeds grondaanvulling nodig is.

En helaas is er ook een veel triester schadepost te melden uit het heel recente verleden. Vanda-

len hebben een paar maanden geleden aan de achterzijde van het monument een flink vuur gestookt, dat grote schade aan dit monument heeft veroorzaakt. De herstelkosten bedragen enkele tienduizenden guldens.

In het kader van de planvorming voor het groenbeheer, zoals beschreven in de Bomennota ⁽¹⁾, wordt er door de Heidemij een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het bomenbestand in de gehele binnenstad en Leiden noord. Behalve de bomen, wordt ook de kwaliteit van de grond beoordeeld, omdat die van groot belang is voor de levensvatbaarheid van de bomen, samen met de beschikbaarheid van licht en lucht. Dit onderzoek vindt vooral in augustus plaats en is ondermeer gericht op de stabiliteit van de oudere bomen i.v.m. het hol zijn.

De resultaten zullen in oktober bekend zijn, waarna de plannen voor aanpassing en verbetering van het bomenbestand pas uitgevoerd kunnen gaan worden. Daarop wacht dus ook het herstel van het van der Werfpark!

Groenbeheer gaat hierover binnenkort overleg plegen met de bewonersorganisaties en dus ook met onze wijkvereniging. Nog even geduld dus. U wordt op de hoogte gehouden.

⁽¹⁾ zie wijkkrant nr. 68 van december 1993.

C.v.d.S.

Het Bestuur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk en Levendaal-west is als volgt samengesteld:

H.D. van Gelderen	voorzitter	Vliet 7	tel. 141146
J.J.M. Gerritsen	secretaris	Rapenburg 20	tel. 120072
C.F. van der Schaaf	penningmeester	Pieterskerkchoorsteeg 23	tel. 122459
J. Creyghton	lid	Papengracht 20a	tel. 122269
E. Brons	lid	Nieuwsteeg 10b	tel. 140323
mw. Y. v. Deutekom	lid	Vliet 46	tel. 122975
L. Schrijnen	lid	Lokhorstraat 21a	tel. 124945

Erevoorzitter: R.J. van Cruijsen

Bij deze geeft (naam):..... telefoon:.....
 adres:.....postcode:..... met ingang van: .....
 zich op als lid/donateur van de Vereniging voor Pieters- en Academiewijk en
 Levendaal-west, en verklaart de contributie/donatie (*) ad fl. .... te hebben
 overgemaakt op de giro/bankrekening van de vereniging.

Leiden,.....
 (datum) (handtekening)

postgironummer: 3664416 bankrekeningnummer: 33 55 58 402 (Rabo)

(*) contributie f 10,- per jaar per gezin; f 7,50 per jaar voor alleenstaanden.
 opgaven afgeven bij bestuursleden of naar postbus 11016, 2301 EA Leiden zenden.